

**Методичні рекомендації
щодо впровадження в Головному управлінні Держгеокадастру у
Чернівецькій області механізмів заохочення викривачів та формування
культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з
корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про
запобігання корупції»**

I. Загальні положення

1. Методичні рекомендації щодо впровадження в Головному управлінні Держгеокадастру у Чернівецькій області механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» (далі - Методичні рекомендації) визначають порядок застосування механізму заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» (далі - Закон) в Головному управлінні Держгеокадастру у Чернівецькій області та його структурних підрозділах у районах та містах області (далі - Головне управління).

2. У Методичних рекомендаціях терміни вживаються в таких значеннях:
повідомлення - повідомлення про порушення вимог Закону, яке містить інформацію про корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення, інше порушення Закону особами, визначеними у статті 3 Закону;

викривач - фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вчинених іншою особою - працівником Головного управління, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням нею служби чи навчання або її участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання;

працівник не є викривачем, якщо він повідомить інформацію, що є загальновідомою (відкритою), або відомості, зазначені у повідомленні, не містять фактичних даних, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, інших порушень Закону, які можуть бути перевірені.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законі.

3. Головне управління заохочує викривачів та сприяє їм у повідомленні про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону усно та письмо, зокрема через телефонну лінію, офіційний веб-сайт, засоби електронного зв'язку, шляхом звернення до засобів масової інформації, журналів, громадських об'єднань, професійних спілок.

4. Методичні рекомендації поширюється на всіх працівників Головного управління Держгеокадастру у Чернівецькій області та його структурних підрозділах у районах та містах області.

II. Мета заохочення та формування культури повідомлення

Метою заохочення та формування культури повідомлення є сприяння працівникам Головного управління у виявленні та повідомленні ними про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вчинені працівниками Головного управління. Зазначене має викликати повагу до викривачів як частини корпоративної культури Головного управління та формувати сприятливе середовище для здійснення повідомлень викривачами.

III. Форми заохочення та формування культури повідомлення

Формами заохочення та формування культури повідомлення є:

1) проведення навчань для працівників Головного управління щодо здійснення повідомлення, прав та гарантій захисту викривачів;

2) проведення навчань для головного спеціаліста з питань запобігання та виявлення корупції щодо: перевірки та належного реагування на повідомлення; надання працівникам Головного управління методичної допомоги та консультацій стосовно здійснення повідомлення; співпраці з викривачами; забезпечення дотримання їхніх прав та гарантій захисту, передбачених Законом, тощо;

3) надання працівникам Головного управління методичної допомоги та консультацій стосовно здійснення повідомлення;

4) створення методичних матеріалів (пам'яток) щодо здійснення повідомлення, прав та гарантій викривачів;

5) перевірка та належне реагування на повідомлення, забезпечення співпраці з викривачами;

6) винагорода, яка виплачується викривачу у розмірах та порядку, встановлених Законом.

IV. Організаційні засади щодо функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення

1. Працівник Головного управління, якому стала відома інформація про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших

порушень Закону, вчинених працівником Головного управління, зобов'язаний негайно повідомити про це начальника Головного управління та головного спеціаліста з питань запобігання та виявлення корупції.

2. Начальник Головного управління організовує та контролює роботу щодо формування культури повідомлення про корупцію та забезпечує функціонування механізму заохочення викривачів.

3. Організаційне забезпечення функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення здійснює головний спеціаліст з питань запобігання та виявлення корупції шляхом:

1) організації роботи внутрішніх каналів повідомлення Головного управління;

2) якісного та своєчасного розгляду повідомлень, які надійшли через внутрішні та регулярні канали, щодо порушень корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону працівниками Головного управління;

3) постійної взаємодії з викривачем та інформування його про стан і результати розгляду повідомлення у випадках передбачених Законом;

4) надання методичної допомоги, консультацій, проведення внутрішніх навчань щодо здійснення повідомлень та захисту викривачів;

5) розміщення на офіційному веб-сайті Головного управління інформації про внутрішні та регулярні канали для повідомлень.

4. Начальник Головного управління визначає окрему особу, відповідальну за реалізацію повноважень із захисту викривачів.

5. Головне управління організовує заходи заохочення та формування культури повідомлення шляхом:

1) послідовної та систематичної роботи щодо запобігання корупції в Головному управлінні;

2) неприпустимості корупційних практик у Головному управлінні;

3) об'єктивного та неупередженого реагування на кожне обґрунтоване повідомлення про корупцію;

4) забезпечення конфіденційності при взаємодії із викривачами;

5) негайного реагування на всі негативні заходи впливу або загрозу їх застосування щодо викривачів.

6. Головний спеціаліст з питань запобігання та виявлення корупції вживає заходів щодо захисту працівників Головного управління, які є викривачами; не менше ніж один раз на рік проводить навчальні заходи щодо формування культури поваги до викривачів, до яких можуть залучатися в установленому законодавством порядку представники іноземних спеціалізованих інституцій у сфері захисту викривачів, міжнародні/закордонні експерти.

Головний спеціаліст з питань запобігання та виявлення корупції перевіряє кожен факт розкриття або розголошення конфіденційної інформації про особу, яка здійснила повідомлення, та вжити заходів з притягнення винної особи до відповідальності.

7. Право на винагороду має викривач, який повідомив про корупційний злочин, грошовий розмір предмета якого або завдані державі збитки від якого у

п'ять тисяч і більше разів перевищують розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на час вчинення злочину.

Розмір винагороди становить 10 відсотків від грошового розміру предмета корупційного злочину або розміру завданих державі збитків від злочину після ухвалення обвинувального вироку суду. Розмір винагороди не може перевищувати трьох тисяч мінімальних заробітних плат, встановлених на час вчинення злочину.

У випадках повідомлення декількома викривачами різної інформації про один і той самий корупційний злочин, у тому числі інформації, що доповнює відповідні факти, розмір винагороди розподіляється у рівних частинах між такими викривачами.

8. З метою заохочення та формування культури повідомлення головним спеціалістом з питань запобігання та виявлення корупції розроблено:

1) пам'ятку щодо загальних правил етичної поведінки працівників Головного управління (додаток 1);

2) пам'ятку працівнику Головного управління щодо правового статусу викривача, прав та гарантій його захисту (додаток 2);

3) пам'ятку щодо внутрішніх процедур і механізмів прийняття та розгляду повідомлень, перевірки та належного реагування на такі повідомлення (додаток 3).

V. Права та гарантії захисту викривачів

1. Права викривача виникають з моменту повідомлення інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону.

2. Викривач має право:

1) бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені Законом;

2) подавати докази на підтвердження своєї заяви;

3) отримувати від Держгеокадастру підтвердження прийняття та реєстрації повідомлення про корупцію, яке він подав;

4) давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;

5) на безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;

6) на конфіденційність;

7) повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону без зазначення відомостей про себе (анонімно);

8) у разі загрози життю і здоров'ю - на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла відповідно до Закону або на відмову від таких заходів;

9) на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката у зв'язку із захистом прав особи як викривача, витрат на судовий збір;

10) на винагороду у визначених законодавством випадках;

11) на отримання психологічної допомоги;

12) на звільнення від юридичної відповідальності у визначених законодавством випадках;

13) отримувати інформацію про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування за фактом повідомлення ним інформації.

3. Права та гарантії захисту викривачів поширюються на близьких осіб викривача.

4. Викривач може звернутися за роз'ясненням своїх прав до головного спеціаліста з питань запобігання та виявлення корупції.

VI, Проведення аналізу та самооцінки успішності заохочення та формування культури повідомлення

1. За результатом впровадження Головним управлінням заходів, передбачених Методичними рекомендаціями, головним спеціалістом з питань запобігання та виявлення корупції здійснюється аналіз стану культури повідомлення.

2. Під час здійснення аналізу застосовуються такі індикатори:

1) кількість просвітницьких заходів, спрямованих на формування поваги до викривачів проведених в Головному управлінні;

2) кількість методичних та просвітницьких матеріалів;

3) кількість повідомлень від викривачів;

4) кількість звернень щодо порушення прав викривачів через здійснене повідомлення;

5) кількість та види застосованих заохочень.

Головний спеціаліст з питань
запобігання та виявлення корупції

Дмитро БІЛЕНЬКИЙ

Додаток 1 до Методичних рекомендацій щодо впровадження в Головному управлінні Держгеокадастру у Чернівецькій області механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»

Пам'ятка щодо загальних правил етичної поведінки працівників Головного управління Держгеокадастру у Чернівецькій області

Основним принципом діяльності працівників Головного управління Держгеокадастру у Чернівецькій області є доброчесність, тобто дії працівників мають бути спрямовані на захист публічних інтересів та відмову від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих повноважень.

Працівники Головного управління зобов'язані:

- неухильно додержуватись загально визнаних етичних норм поведінки, бути ввічливими у стосунках з громадянами, керівниками, колегами і підлеглими як під час виконання своїх службових повноважень, так і в повсякденному житті;
- діяти виключно в інтересах держави та суспільства;
- виконувати службові повноваження та професійні обов'язки, рішення та доручення керівників, яким вони підпорядковані, підзвітні або підконтрольні, сумлінно, компетентно, вчасно, результативно і відповідально;
- не допускати зловживань та неефективного використання власності держави, територіальної громади, установи;
- діяти неупереджено, незважаючи на приватні інтереси, особисте ставлення до будь-яких осіб, на свої політичні погляди, ідеологічні, релігійні або інші особисті погляди чи переконання;
- дотримуватись політичної нейтральності, уникати демонстрації у будь-якому вигляді власних політичних переконань або поглядів;
- утримуватись від виконання рішень чи доручень керівництва Головного управління, якщо вони суперечать закону;
- не вчиняти і не брати участі у вчиненні корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення;
- невідкладно інформувати керівника Головного управління, головного спеціаліста з питань запобігання та виявлення корупції про можливі випадки корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення;
- вживати заходів щодо недопущення виникнення та врегулювання реального, потенційного конфлікту інтересів.

Працівникам Головного управління заборонено:

- використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах;
- розголошувати або використовувати в інший спосіб конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом, що стала відома у зв'язку з виконанням своїх службових повноважень та професійних обов'язків;
- використовувати службові повноваження в інтересах політичних партій чи їх осередків або окремих політиків.

Додаток 2 до Методичних рекомендацій щодо впровадження в Головному управлінні Держгеокадастру у Чернівецькій області механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»

Пам'ятка працівнику Головного управління Держгеокадастру у Чернівецькій області щодо правового статусу викривача, прав та гарантій його захисту

Викривач - особа, яка повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її діяльністю, проходженням нею служби чи навчання,

ВАЖЛИВО!

- викривач - це фізична особа (громадянин України, іноземець, особа без громадянства), яка має переконання, що інформація є достовірною;
- повідомлення викривача має містити інформацію про факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», тобто такі фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення правопорушення та можуть бути перевірені (зокрема, це відомості про: обставини правопорушення, місце і час його вчинення, особу, яка його вчинила, тощо);
- інформація стала відома викривачу у зв'язку з його трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням служби чи навчання, участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

Викривач має наступні права:

- бути повідомленим про його права та обов'язки;
- на отримання інформації про стан та результати розгляду;
- подавати докази, давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;
- на безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
- на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката та судовий збір;
  - на конфіденційність та анонімність;
  - на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла у разі загрози життю і здоров'ю або на відмову від таких заходів;
  - на винагороду;
  - на отримання психологічної допомоги;
  - на звільнення від юридичної відповідальності у визначених випадках.

Викривач має наступні гарантії:

Захист трудових прав викривача	Виплата заробітку за час вимушеного прогулу та грошових компенсацій за порушення його трудових прав
Заборона звільнення чи примушення до звільнення, притягнення до дисциплінарної відповідальності, інших негативних заходів впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова у призначенні на вищу посаду, зменшення заробітної плати тощо) або загрози таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням про корупцію	

Викривач може звернутися за захистом своїх прав до:

Головного спеціаліста з питань запобігання та виявлення корупції	для забезпечення захисту від застосування негативних заходів впливу з боку керівника або роботодавця
Національного агентства з питань запобігання корупції	для забезпечення правового та іншого захисту, перевірки дотримання законодавства з питань захисту викривачів, внесення приписів з вимогою про усунення порушень трудових та інших прав викривача і притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні їхніх прав, у зв'язку з такими повідомленнями
Правоохоронних органів	для захисту життя, житла, здоров'я та майна
Центрів безоплатної правової допомоги	для отримання безоплатної вторинної правової допомоги
Суду	для захисту своїх прав і свобод

Додаток 3 до Методичних рекомендацій щодо впровадження в Головному управлінні Держгеокадастру у Чернівецькій області механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»

Пам'ятка щодо внутрішніх процедур і механізмів прийняття та розгляду повідомлень, перевірки та належного реагування на такі повідомлення

Викривач може самостійно обрати, через які канали подати повідомлення: внутрішні, регулярні чи зовнішні.

ВАЖЛИВО:

- викривач може подати повідомлення як із зазначенням авторства, так і анонімно;
- якщо повідомлення викривача не містить фактичних даних, які можуть бути перевірені, викривача інформують про залишення його повідомлення без розгляду.

Порядок (процедура) розгляду повідомлень в Головному управлінні Держгеокадастру у Чернівецькій області

Викривач подав повідомлення із зазначенням авторства	Викривач подав повідомлення без зазначення авторства (анонімно)
<ul style="list-style-type: none"> • якщо розгляд повідомлення не належить до компетенції установи - про це установа інформує викривача у 3-денний строк • якщо повідомлення містить факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень - установа упродовж 24 год письмово повідомляє спеціально уповноважених суб'єктів (прокуратуру, НПУ, НАЗК, НАБУ) • якщо повідомлення стосується дій або бездіяльності керівника установи -повідомлення у 3-денний строк без попередньої перевірки надсилається до НАЗК 	<ul style="list-style-type: none"> • перевірка викладеної у повідомленні інформації - 15 (30) днів • у разі підтвердження викладеної у повідомленні інформації керівник установи вживає заходів щодо: <ul style="list-style-type: none"> - припинення порушення - усунення наслідків - притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності - письмового повідомлення упродовж 24 год спеціально уповноважених суб'єктів (прокуратуру, НПУ, НАЗК, НАБУ) • у разі непідтвердження викладеної у повідомленні інформації - розгляд припиняється
<ul style="list-style-type: none"> • попередня перевірка викладеної у зверненні інформації - до 10 робочих днів, про її результати викривача інформують у 3-денний строк • після попередньої перевірки приймається рішення про: <ul style="list-style-type: none"> - призначення проведення перевірки або розслідування - до 30 (45) днів - передачу упродовж 24 год матеріалів до органу досудового розслідування у разі виявлення ознак кримінального правопорушення - передачу упродовж 24 год матеріалів до органу дізнання у разі виявлення ознак кримінального проступку 	

<ul style="list-style-type: none"> - закриття провадження у разі непідтвердження фактів • після проведення перевірки або розслідування керівник приймає рішення про: <ul style="list-style-type: none"> - усунення порушення - здійснення заходів щодо відновлення порушених прав та інтересів - притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності - передачу упродовж 24 год матеріалів до органу досудового розслідування у разі виявлення ознак кримінального правопорушення - письмове повідомлення упродовж 24 год спеціально уповноважених суб'єктів (прокуратуру, НПУ, НАЗК, НАБУ) 	
<ul style="list-style-type: none"> • інформування викривача про кінцеві результати розгляду повідомлення 	

Викривач має право отримувати інформацію про стан та результати розгляду його повідомлення. Для цього він подає заяву до установи, а установа протягом 5 днів після отримання заяви надає запитувану інформацію.